HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לג ס"ד. שתהא נקנית בדבר שאין בו גירוע מאחר שנכתב גירוע כאן: **דומיא דייעוד.** כי היכי דלמר לענין ייעוד שנכתב עמו לשם לג יעדה ה) ולמדנו שרשאי האדון ליעדה לו בפוך שני ממזות ותהיה מקודשת לו אם ירמר לה הרי את מיועדת לי במה שיש לי עליך ואין לריך כסף אמר ואמר לקמן (דף יח:) אין לריך לשאי למוכרה לקרובים שהיא מקודשת להם משום עדות לפי שאין אני מקיים בה לשם לג יעדה וגירוש נמי כייעוד מה ייעוד לג"ג כו': **וקידושי לשם כו'.** מסקנא דמילתא דר"ל היא דקא מסיק ואומר טעמא דב"ש כלחזקיה: **לף לשם כפרוטה לג מיקדשה.** לגמרינן מקידושי ייעוד: **פלגא דדינר.** ואיכא גירוע על פרוטה: **ליון דאפיקיה מפרוטה.** מלמא תשיעיתא בעי חוקמה לדינר לחשיב: **להפקה.** ו) לקנות בדבר מועט ומלרכנן הוא דקאמרי לה ב"ש דאפקיה רבנן לקידושין הפחותין מדינר: **לל דהו.** כל מה שהדוחות מצינים את המטבע פעמים שפותחין פעמים שמוסיפין ממשקלם: **שיער ר' שימי.** מעשה בא לפניו בשאר שנתקדשה בפרוטה ולריך לגיטה שוה לאחד ממאה בדינר אחד ומבטל את הקידושין: **אחד ממאה.** לקמן מפרש פלוגתייהו: **ג"ל רב יוסף.** לתני: **אי הכי.** לתין פרוטה פחותה מכאן: **היינו דתניא.** שאני שוה בתורת כהנים לג ומשוב כו': **האשת.** אם הוא אחד ממאה בחיסר המיטלקי: **לג הוו.** בשני סלעים כדפריטים בסמוך: **יוסר מאלפים קרי ליה.** משנה זו שנויה אצל נזהנה מן ההקדש שמציא על הניית פרוטה אחת בכסף שקלים לג ומשוב להתרחק מן העבירה שאף על השוגג לריך כפרה גדולה כגון זו: **ג"ל הכוח אחת.** טועה אחד במשנה זו לחשך תניא לה וקרוב לאלפים תניא נמי: **אלפא ומאה מאה ואלפין ומיפא הויין.** שהסלע ד' דינרין והדינר כ"ד חיסרים כדאמרן ואי חיסר אחד מאלפים פרוטות לעולם נמלאו קל"ג פרוטות בדינר והשתא דיינר שבשתי סלעים אלפים ומאה חסר עולים כל אחד מאתים פרוטות חסר אחת הרי אלף ותקל"ו: **ליון דנפקא.** אלף הסני מחליו אלפים ושאר קרוב לאלפים קרי ליה: **פונדיונין חיסרין מסמסים קונטרונקין.** מיני מטבעות הם קטנות זו מזו וכן הדרסין הנזין שנינו: **נמלאת פרוטה אחד משאר.** שהחיסר אחד מכ"ד בדינר ז) כדאמרת אצל הפרוטות גדולות ממה שאמרת שהדינר שם מעה והמעה ג' הדרסים הרי י"ח הדרסים לדינר והם אלפים ושאר הנזין והם שבעים ושנים שנויין והם קמ"ד פרוטות חלקם לכ"ד חלקים תמלא שאר כל חלק הרי שם פרוטות לחיסר שהוא אחד מכ"ד בדינר: **אלינא דמ"ק.** דהיינו כסתם מתני' והך דרבין לאו שהוסיפו על הפרוטות אלא החיסרין הוזלו ועמדו אלפים ושתים בדינר בימיהם ועלתה קל"ג פרוטות בדינר חשוב ו' פעמים אלפים ושתים ותמלא קל"ג ובימי ר' שימי היו החיסרים יקרים כמשפטם כ"ד בדינר ונמלאת שהפרוטה שהיא קל"ג לדינר היתה אחד ממאה בחיסר: **כמדי.** כלומר במקום שאין תמריס מצויין: **והא תנן כו'.** ומה נאמר לומר כן אין שיעור (ח) קידושין: **הא בקידושי ודאי.** אם ישנו שוה פרוטה במקומו הוו קידושין ולפי שם בא אחד וקידשה אחד מ"כ מותרת לרחשון ואינה לריכה גט משני ואם אינו ש"פ במקומו קידושי ודאי לא הוו לבטל קידושי שני אצל קידושי ספק הוו ואינה מותרת לאחד בלא גט לחייבין שמא ש"פ במדי ושיעור אלפים לדינר אין הן קידושין גמורים שאחר שקידשה במקום אין גמגום בדבר: **נזוודא** ט) **דאורדי.** לגזולה של מוכין: **והאמר שמואל.** הא לעיל חייבין שמא ש"פ במקום אחר: **אלמא** י) בפרוטה במקום אחר: **הכוח יומא.** ביום שקידשה הוה בה ש"פ ועכשיו הוזלה: **לאו לא כמינך.** להעיד שהרחשון קידושין ומוסרתה לאחרת: לאו

לא ס"ד דומיא דייעוד מה ייעוד אע"ג דאי בעי מייעד ואי בעי לא מייעד כל היכא דלא מצי מייעד לא הוו זבינא זביני ה"נ א)כל היכא דלא מצי מיגרעא לא הוו זבינא זביני וקידושי אשה לב"ש נפקא להו מאמה העבריה מה אמה העבריה בפרוטה לא מקניא אף אשה בפרוטה לא מיקדשא ואימא פלגא דדינר ואימא שתי פרוטות כיון דאפיקתיה מפרוטה אוקמה אדינר רבא אמר היינו טעמא דב"ש שלא יהו בנות ישראל כהפקר ב): וב"ה אומרים בפרוטה: סבר רב יוסף למימר פרוטה כל דהו א"ל אביי והא עלה קתני כמה היא פרוטה אחד משמנה באיסר האיטלקי וכ"ת ה"מ בדורו של משה אבל הכא ג)כדחשבה להו לאינשי והא כי אתא רב דימי אמר שיער רבי סימאי בדורו כמה היא פרוטה אחד משמנה באיסר האיטלקי וכי אתא רבין אמר רבי דוסתאי ורבי ינאי ורבי אושעיא שיערו כמה הוי פרוטה אחד מששה באיסר האיטלקי א"ל רב יוסף אי הכי היינו דתנינא ג)יצא וחשוב כמה פרוטות בשני סלעים יותר מאלפים השתא אלפים לא הויין יתר מאלפים קרי להו אמר להו ההוא סבא אנא תנינא לה קרוב לאלפים סוף אלפא וחמש מאה ותלתין ושיתא הוא דהויין כיון דנפקא להו מפלגא קרוב לאלפים קרי ליה גופא כי אתא רב דימי אמר שיער ר' סימאי בדורו כמה היא פרוטה אחד משמנה באיסר האיטלקי וכי אתא רבין אמר שיערו ר' דוסתאי ורבי ינאי ור' אושעיא כמה היא פרוטה אחד מששה באיסר האיטלקי אמר ליה אביי לרב דימי נימא את ורבין בפלוגתא דהני תנאי קא מיפלגיתו ד)דתניא ה)פרוטה שאמרו חכמים אחד משמנה באיסר האיטלקי שש מעה כסף דינר מעה שני פונדיונין פונדיון שני איסרין איסר שני מוסמיסים מסמס שני קונטרונקין קונטרנק שתי פרוטות נמצא פרוטה אחת משמנה באיסר האיטלקי רבן שמעון בן גמליאל אומר שלשה הדרסין למעה שני הנצין להדרים שני שמנין להנץ ב' פרוטות לשמין נמצא פרוטה אחת מששה באיסר האיטלקי לימא דמר אמר כת"ק ורבין דאמר כרשב"ג א"ל בין דידי ובין רבין אליבא דת"ק ולא קשיא הא דאיקור איסורי הא דזול איסורי הא דאיקור איסורי קום עשרים וארבע בזוזא הא דזול קום תלתין ותרין בזוזא אמר שמואל ו)קידשה בתמרה אפילו עומד כור תמרים בדינר מקודשת חיישינן שמא שוה פרוטה במדי והא אנן תנן ב"ה אומרים בפרוטה ובשוה פרוטה לא קשיא הא בקידושי ודאי ז)הא בקידושי ספק ההוא גברא ח)דאקדיש בזוודא ט)דאורדי יתיב רב שימי בר חייא קמיה דרב וקא מעיין בה אי אית בה שוה פרוטה אין אי לא לא ואי לית בה שוה פרוטה לא והאמר שמואל חיישינן לא קשיא הא בקידושי ודאי הא בקידושי ספק ההוא גברא י)דאקדיש באבנא דכוחלא יתיב רב חסדא וקא משער ליה כ) אי אית ביה שוה פרוטה אין ואי לא לא ואי לית ביה שוה פרוטה לא והא אמר שמואל חיישינן רב חסדא לא סבר ליה דשמואל אמרה ליה ל)אימיה והא ההוא יומא דקדשה הוה ביה שוה פרוטה אמר לה לאו כל כמינך דאסרת לה מ)אבתרא לאו

רב חסדא לא סבר ליה דשמואל.

הכא לג מני לשנויי הכי בקידושי ספק כדלעיל משום דמיירי שקדשה אחיו ממ"כ בפרוטה והיה בה כ כדי שתקדש להפקיע קידושי רחשון כדאמר לאו כל כמינך דאסרת לה אבתרא ואי הוה אמר דלמאוחרים ספק הוו מ"כ ג"ל דלמיכה גט מרחשון מ"כ תהיה לחוטה משום דהוי גרושת אחיו:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה והא תנן וכו' לקידושין:

מסורת הש"ס

ה) [יבמות קז ע"ב], ו) [כתובות], ז) [כתוס"י: כדתניא], ח) מ"כ פ' ויקרא פרש' יג, ד) ב"מ מד: עדיות פ"ד מ"ו תוספתא דב"ב פ"ק, ט) [כתוס"י: דקדים], י) [ל"ל דאזדלי וכן בברכות נו. ובכתב מס. ובמגחות מב: אזדלי ופרש"י מוכין וכן בעתיקו תוס' לעיל ח. ד"ה לף שוה ועיין בערוך ערך זוזד ג], יא) [בכתוס"י: דקדים], יב) [בכתוס"י: כה. וכן בהמלך בכל העניין], יג) [ל"ל אמה. (יעב"ן)], יד) [בדפו"י: לקנות, ע"ש], טו) [בדפו"י: ליקנות. וביעב"ן להקנות], טז) [ב"מ מד ע"ב], יז) [ל"ל בשוה פרוטה. רש"ם], יח) [בדפו"י: לאוהלי], יט) ר"ל אמה,

עין משפט נר מצוה

קו א מיי' פ"ד מהל' עבדים הל' ג סמג עשין פה:

ב [מיי' פ"ג מהל' שקלים הל' ג ופ"ג מהל' טוען ונטען הל' ג טוש"ע מ"מ סי' מכ סעי' מב ר"ד סי' סה סעי' ג]:

קז ג ד מיי' פ"ד מהל' אישות הל' יט סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן לג סעיף ג:

תום' ר"י הזקן

שש מעה כסף דינר. דינר של כסף הוא שש מעין. וחיישינן שמא שוה פרוטה [במדי]. איכא מאן דאמר דאי ידעינן בודאי דוכתא דשוה ביה פרוטה מקודשת ודאי. והעיקר דאפילו ידעינן דוכתא דשוה פרוטה הוה ספק מקודשת, הואיל ובהאי דוכתא לא שוה פרוטה, והספק הוא אי שוה פרוטה דאמרו חכמים בהאי דוכתא דקדיש ביה דוקא, או אפילו שוה בשום מקום אע"פ שאינו שוה כאן שמא יגיע זה לשם וישוה פרוטה, הילכך יש לחוש בכל שוה כסף שיקדש בו שמא יש מקום בעולם שישוה זה פרוטה. מיהו כי הויא ספק הני מילי בדבר המתקיים, אבל דבר שאינו מתקיים לא הויא ספק מקודשת, דהא בהאי דוכתא לא שוה פרוטה ואינו מגיע לה בשום מקום שישוה כלום שהרי קודם הגיעו שם יפסד, וכן דעת הר"ם [אישות פ"ד הי"ט]. ואיכא מאן דאמר דאפילו במה שאינו מתקיים ואינו שוה פרוטה כאן מקודשת מספק, ומפרש שאין הספק בדעת חכמים אלא דגזרינן האי דוכתא דלא שוה אטו ההוא דשוה. ולא נהירא, שאין מקום לזאת הגזרה, שכל שיקדשו בשוה כסף יעיינו אם יש שם שוה כסף אם לא, ובלאו הכי לא אפשר, הילכך לא נפיק מיניה חורבא. (זוזא דאורדי) [זוודא דאודרי]. אגודה של מוכיך. אבנא דכוחלא. אבן של כחל (שהיה) [שהיא] דומה לכחול. וקא מעיין בה. שאם יבא אחר ויקדש אי הוו קדושין אם לאו. ור"ש פי' שבא אחר וקדשה בפרוטה. לא סבר לה [דשמואל]. ואי אין בה כאן שוה פרוטה אינה מקודשת כלל ואם בא אחר וקדשה מקודשת לשני. דקדיש. ועכשיו הוזלה.